

Kronika Instytutu Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego za rok 2021

modus

prace z historii sztuki
art history journal
xxii, 2022



AGATA DWORZAK · Uniwersytet Jagielloński · <https://orcid.org/0000-0002-4424-4969>
· <https://ror.org/03bqmcz70> · dworzak.agata@gmail.com

For English – see p. 217

Personalia

- 25 czerwca zmarł prof. dr hab. Adam Małkiewicz, emerytowany pracownik i były wieloletni dyrektor Instytutu.
- W związku z dostosowaniem struktury Instytutu Historii Sztuki UJ do nowego Statutu Uniwersytetu Jagiellońskiego, stworzonego w odpowiedzi na *Ustawę z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*, zgodnie z Zarządzeniem nr 89 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 4 sierpnia 2021 roku, nastąpiły zmiany w strukturze organizacyjnej Instytutu. Nowa struktura obejmuje: 1. Zakład Historii Sztuki Średniowiecznej i Bizantyńskiej: dr hab. Teresa Rodzińska-Chorąży, prof. UJ, dr hab. Małgorzata Smorąg Różycka, prof. UJ, dr hab. Marek Walczak, prof. UJ, dr Aneta Bukowska, dr Mateusz Grzęda, dr Dobrosława Horzela, dr hab. Rafał Quirini-Popławski, dr Magdalena Garnczarska, dr Sławomir Skrzyniarz. 2. Zakład Historii Sztuki Nowożytnej: prof. dr hab. Marcin Fabiański, dr hab. Andrzej Betlej, prof. UJ, dr hab. Michał Kurzej, dr Katarzyna Brzezina-Scheuerer, dr Agata Dworzak. 3. Zakład Historii Sztuki Nowoczesnej: prof. dr hab. Andrzej Szczerski, dr hab. Marek Zgórniak, prof. UJ, dr Urszula Bęczkowska, dr Dorota Jędruch, mgr Weronika Grzesiak. 4. Zakład Teorii Sztuki i ODK: prof. dr hab. Wojciech Bałus, prof. dr hab. Piotr Krasny, dr Magdalena Kunińska, dr Andrzej Siwek, dr Marcin Szyma, mgr Marek Świdrak.
- W związku z wyżej wymienioną ustawą zlikwidowano dotychczas działające w ramach struktury Instytutu Historii Sztuki UJ: Pracownię Studiów nad Architekturą i Sztuką Wczesnośredniowieczną w Zakładzie Historii Sztuki Średniowiecznej, Pracownię Badań nad Sztuką Ziemi Wschodnich Dawnej Rzeczypospolitej i Pracownię Historii Architektury Wczesnośredniowiecznej.
- Decyzją Rady Naukowej Instytutu Historii Sztuki UJ z 17 grudnia 2021 roku zostali powołani nowi kierownicy zakładów na obecną kadencję (2020–2024): 1. Zakład Historii Sztuki Średniowiecznej i Bizantyńskiej – dr hab. Marek Walczak, prof. UJ; 2. Zakład Historii Sztuki Nowożytnej – dr hab. Andrzej Betlej,

prof. UJ; 3. Zakład Historii Sztuki Nowoczesnej – prof. dr hab. Andrzej Szczerski;

4. Zakład Teorii Sztuki i ODK – prof. dr hab. Wojciech Bałus.

Granty, projekty badawcze

- 26 lutego dr hab. Marek Walczak, prof. UJ, otrzymał Minigrant POB Heritage (edycja I) na projekt *Wykonanie modeli komputerowych kościoła Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Krakowie obrazujących najważniejsze etapy jego powstawania (od ok. 1320 – do czasów współczesnych)* finansowany przez Priorytetowe Obszary Badawcze Uniwersytetu Jagiellońskiego w ramach programu strategicznego Inicjatywa Doskonałości w Uniwersytecie Jagiellońskim.
- 11 lipca prof. Piotr Krasny otrzymał Minigrant POB Heritage (edycja II) na projekt *Cyfrowa historia sztuki* finansowany przez Priorytetowe Obszary Badawcze Uniwersytetu Jagiellońskiego w ramach programu strategicznego Inicjatywa Doskonałości w Uniwersytecie Jagiellońskim.
- 11 lipca mgr Justyna Kamińska otrzymała Minigrant POB Heritage (edycja II) na projekt *Średniowieczne fazy budowy kościoła dominikańskiego p.w. św. Jakuba w Sandomierzu (od 1226 r. do XIV wieku)* finansowany przez Priorytetowe Obszary Badawcze Uniwersytetu Jagiellońskiego w ramach programu strategicznego Inicjatywa Doskonałości w Uniwersytecie Jagiellońskim.
- W grudniu dr Jacek Radwan otrzymał grant na działania związane z katalogowaniem zbiorów bibliotecznych w ramach Priorytetowego Obszaru Badawczego Heritage, z działania nr 4 Infrastruktura#1 w ramach programu strategicznego Inicjatywa Doskonałości w Uniwersytecie Jagiellońskim.

Wyróżnienia, odznaczenia, nagrody

- 10 lipca podczas plenarnego zebrania Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa odznaczeni przez Prezydenta RP zostali: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski za wybitne zasługi w działalności na rzecz ochrony dziedzictwa narodowego i odnowy zabytków Krakowa dr hab. Marek Walczak, prof. UJ, oraz Medalem Stulecia Odzyskanej Niepodległości za zasługi dla Niepodległej prof. dr hab. Marcin Fabiański.
- 15 listopada Zarząd Województwa Małopolskiego na wniosek Collegium Artium nadał Złotą Odznakę prof. Andrzejowi Szczerskiemu.

Wydarzenia, wykłady, publikacje i konferencje naukowe

- 4–6 marca odbyła się w formie zdalnej konferencja naukowa *Sztuka w kręgu krakowskich dominikanów. Nowe studia*, zorganizowana przez Dominikański Instytut Historyczny i Instytut Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego, pod patronatem klasztoru oo. Dominikanów w Krakowie.
- 9–10 kwietnia oraz 15–17 kwietnia odbyła się w trybie online kolejna edycja Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej *Rozpoznać przeszłość w teraźniejszości*, organizowanej przez Studentów z Akademickiego Koła Studentów Ochrony Dóbr Kultury UJ. Temat tegorocznej konferencji brzmiał: *Dziedzictwo a zmiana*.
- 14 czerwca ukazała się książka *Jako serce pośrodku ciała... Kultura artystyczna kościoła Mariackiego w Krakowie* pod red. Marka Walczaka i Agaty Wolskiej, będąca pokłosiem konferencji naukowej zorganizowanej przez Instytut Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego wraz z Parafią Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Krakowie w 2016 roku.

- 17–18 czerwca odbyła się w trybie online konferencja naukowa *Lech Kalinowski. Magistro et amico – in memoriam*, organizowana przez Muzeum Narodowe w Krakowie i Instytut Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- 1 sierpnia ukazała się książka *Mediolańskie instrukcje o budynkach i sprzętach kościelnych wydane na polecenie Karola Boromeusza i ich recepcja w Kościele katolickim* opracowana przez Piotra Krasnego i Michała Kurzeja, zawierająca pierwszy polski przekład słynnych *Instructionum fabricae et supellectis ecclesiasticae*, zaopatrzone w obszerne wstępy i aparat naukowy. Jest to kolejny tom serii *Klasycy Teorii i Historii Sztuki*, wydawanej pod redakcją Wojciecha Bałusa. Książka została przygotowana i opublikowana dzięki środkom z grantu Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki *Przetłumaczenie, opracowanie naukowe i wydanie krytyczne Instrukcji budowania i wyposażania kościołów Karola Boromeusza* (nr umowy 0250/NPRH7/H22/86/2018).
- 22–29 października w Muzeum Starego Teatru MICET odbyła się wystawa *Artysta. Szaman / Artystka. Szamanka*, pod opieką kuratorską studentów Instytutu Katarzyny Szachnowskiej i Marcina Pańtaka, której organizatorami byli Instytut Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Goethe-Institut Kraków, Koło Naukowe Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Samorząd Studentów UJ, a współorganizatorem Narodowy Stary Teatr im. H. Modrzejewskiej w Krakowie. Była to ekspozycja prac wyłonionych w ramach *open call* dotyczącego interpretacji postawy twórczej „artysty-szamana” przez aktualnie aktywnych twórców najmłodszego pokolenia. Wystawa została zorganizowana w ramach programu obchodów setnych urodzin Josepha Beuysa, organizowanych przez Goethe-Institut Kraków oraz Instytut Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego pod wspólnym hasłem *Beuys. Artysta. Szaman*.
- w listopadzie ukazała się książka dr hab. Marka Walczaka *Do źródła*, jako dziewiąty tom serii *Studia z historii sztuki dawnej Instytutu Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego i Muzeum Narodowego w Krakowie*.
- w listopadzie ukazała się książka prof. Wojciecha Bałusa *Tadeusz Kantor 1947. Nowoczesne doświadczenie z nauką, sztuką i Paryżem w tle*.
- 25–26 listopada odbyła się konferencja naukowa *Sztuka jako rzeźba społeczna*, organizowana przez Instytut Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Koło Naukowe Studentów Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Goethe-Institut Kraków. Konferencja była jednym z wydarzeń w ramach obchodów setnych urodzin Josepha Beuysa, organizowanych przez Goethe-Institut Kraków oraz Instytut Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego pod wspólnym hasłem *Beuys. Artysta. Szaman*.
- 17 grudnia odbyło się w formie zdalnej ogłoszenie laureatów Nagrody im. prof. Mariana Sokołowskiego. Nagrodę im. prof. Mariana Sokołowskiego za najlepszą pracę magisterską z zakresu historii sztuki obronioną na uczelniach krakowskich w roku akademickim 2020/2021 otrzymała mgr Violetta Korsakova za pracę zatytułowaną: *Metodologia historii sztuki w podręczniku Władysława Podlachy*, napisaną pod kierunkiem prof. dr. hab. Wojciecha Bałusa w Instytucie Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wyróżnienie a jednocześnie Nagrodę Specjalną, ufundowaną ze środków Fundacji Wspierania Kultury IRSA otrzymał mgr Adam Szczepaniec za pracę zatytułowaną: *Odbudowa zamku legnickiego po pożarze w roku 1711. Przyczynek do badań nad architekturą śląską w początku XVIII wieku*, napisaną w Instytucie Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego pod kierunkiem

prof. dr. hab. Piotr Krasnego. Wręczenie nagród i dyplomów laureatom odbyło się 27 maja 2022 wraz z uroczystą graduacją absolwentów Instytutu Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego z rocznika 2019/2020 oraz 2020/2021.

- W tym roku w związku z pandemią koronawirusa nie odbyła się uroczystość graduacji absolwentów Instytutu Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego z rocznika 2020/2021.

Prace doktorskie i magisterskie

Prace doktorskie obronione

- (promotor prof. dr hab. Wojciech Bałus) mgr Wiktoria Koziół, *Polska sztuka krytyczna na tle transformacji po 1989 roku*; mgr Kamila Twardowska, „*Na przełomie*”. *Twórczość architekta Wacława Krzyżanowskiego (1881–1954)*.
- (promotor dr hab. Andrzej Betlej, prof. UJ) mgr Dagny Nestorow, *Rola fundacji artystycznych w kreowaniu „Państwa Rzeszowskiego” Lubomirskich w XVII i XVIII w.*; mgr Aleksandra Knapik, *Rola polskich arystokratek w projektowaniu i zakładaniu parków krajobrazowych w II poł. XVIII i I poł. XIX wieku*.
- (promotor prof. dr hab. Andrzej Szczerski) mgr Katarzyna Uchowicz, *Działalność Bohdana Lacherta (1900–1987) jako architekta i teoretyka architektury*.
- (promotor dr hab. Marek Walczak, prof. UJ) mgr Wiesława Chodkowska, *Stary Ratusz w Olsztynie na tle ratuszy na Warmii i na ziemiach sąsiednich. Geneza form architektonicznych i ochrona konserwatorska*; mgr Justyna Łuczyńska-Bystrowska, *Dekoracja malarska neapolitańskiego Brewiarza z lat ok. 1455–1476 w Bibliotece Ksiąg Czartoryskich w Krakowie, sygn. Ms. Czart. 1211*; mgr Masza Sitek, *Prace Hansa Süssa von Kulmbach (zm. 1522) dla zleceniodawców w Polsce*.

Prace magisterskie obronione

- (promotor prof. dr hab. Wojciech Bałus) Violetta Korsakova, *Metodologia historii sztuki w podręczniku Władysława Podlachy*.
- (promotor prof. dr hab. Piotr Krasny) Natalia Mnich, *Kult relikwii: zachowanie i ochrona, zmiany w postrzeganiu oraz jego znaczenie w europejskim dziedzictwie kulturowym*; Karol Rydzek, *Prywatna archeologia II Wojny Światowej*; Natalia Kubasik, *Iluzje autentyczności i licencje od niej w praktyce konserwacji zabytków architektury*; Monika Szczerba, *Kościół oo. Franciszkanów pw. Zwiastowania Najświętszej Maryi Pannie w Zamościu – „Wielkie dzieło odbudowy”*; Aleksandra Janik, *Ochrona obiektów związanych z niemieckim, nazistowskim obozem koncentracyjnym KL Auschwitz, znajdujących się poza terenem Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau*; Dominika Bodziony, *Fundusze dla kultury. Źródła oraz zasady finansowania projektów kulturalnych w oparciu o przykłady pochodzące z Krakowa*; Anna Pasek, *Adaptacja architektury rezydencjonalnej na cele kultury: muzea, domy kultury, domy pracy twórczej. Studium przypadku*; Maria Kozielska, *Pamiętki turystyczne jako elementy promocji dziedzictwa kulturowego w Polsce. Przypadek Krakowa*.
- (promotor dr hab. Michał Kurzej) Ida Orkiszewska, *Kolekcjonowanie sztuki współczesnej w Polsce*; Melania Dubas, *Sanktuarium na Skalce. Dziedzictwo narodowe, religijne i artystyczne oraz główne problemy jego ochrony*; Laura Korzeniowska, *Ochrona dziedzictwa w świetle prawa kościelnego w Polsce*.
- (promotor dr hab. Teresa Rodzińska-Choraży, prof. UJ) Norbert Sokołowski, *Kościół św. Piotra w Kruszwicy wobec architektury X–XII w. w Europie*; Judyta Pawlak,

Wyzwania ochrony dziedzictwa medycznego na przykładzie zasobu dziedzictwa medycznego Konwentu Bonifratrów w Krakowie; Agata Skrzoska, *Dwunastowieczny kościół opacki benedyktynów w Lubiniu. Forma, jej przekształcenia i geneza w kontekście europejskim*.

- (promotor dr hab. Rafał Quirini-Popławski) Konrad Waniewski, *Dekoracja malarska kościoła świętych Piotra i Pawła w Famaguście. Ze studiów nad późnośredniowiecznym malarstwem ściennym na Cyprze*.
- (promotor prof. dr hab. Andrzej Szczerski) Dawid Adrjanczyk, *Poza polem widzenia. Horyzonty społeczne współczesnej sztuki audio-haptycznej*; Aleksandra Doligalska, *Problem wykorzystania nowych technologii w muzealnictwie, ze szczególnym uwzględnieniem technologii VR oraz AR*; Aleksandra Pietrzak, *Współczesna japońska sztuka instalacji. Projekt wystawy „Powrót do natury” Motoi Yamamoto*; Maja Kolarz, *Sztuka immersyjna – historia, założenia, realizacje. Projekt wystawy „ECHOSYSTEM”*.
- (promotor dr hab. Marek Walczak, prof. UJ) Sonoko Uematsu, *Madonna z Kruźlowej. Piękna Madonna w Krakowie*; Kinga Szymańska, *Twórczość Mistrza Brzeskich Pokłonów Trzech Króli w kontekście sztuki w Czechach doby Luksemburgów*. ●